

Juhász Zsuzsanna

EGYES SZANKCIÓTANI FŐKÉRDÉSEK

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

A jelen oktatási segédanyag a kapcsolódó tananyagrészeket vázlatosan tekinti át. Az egyes témakörök részletes bemutatására ld. Juhász Zsuzsanna: Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk, Iurisperitus, Szeged, 2020.

A kurzus alapadatai

A kurzus címe:	Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
A tárgy jellege:	kollokviummal záródó előadás
Kurzuskódok:	BSV-JL-17/EN; BSV-JN-17
Tárgyfelelős tanszék:	SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete
Oktató:	Dr. Juhász Zsuzsanna egyetemi docens
Elérhetőségek:	6721 Szeged, Bocskai u. 10-12. 14. szoba; Tel/Fax: (62) 343-474 E-mail: juhaszsz@juris.u-szeged.hu
Tantárgyi kreditpontok:	5
Követelmények:	tantárgyi követelmények a Coospace színterén

Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
3. olvasólecke
A szabadságvesztés és az elzárás rokon, illetve eltérő vonásai
Időigény: 20 perc

Dr. Juhász Zsuzsanna
SZTE ÁJTK
Bűnügyi Tudományok Intézete

A hatályos magyar szankciórendszer két szabadságelvonó jogkövetkezményének összehasonlítása

- ❖ A szabadságelvonás nem egységes büntetési nem = Btk. két szabadságelvonó büntetésről rendelkezik:
 - ❖ szabadságvesztés-büntetés
 - ❖ elzárás-büntetés
- ❖ Mindkettő személyi szabadság elvonásával járó jogkövetkezmény → közöttük együttalkalmazási tilalom áll fenn

együttalkalmazási tilalom: törvényben meghatározott jogkövetkezmények egymás mellett történő kiszabásának tilalma

- ❖ Az arányosság elvéből fakadó egyik követelmény, hogy a bűncselekmény súlyával arányban álló jogkövetkezmény kerüljön alkalmazásra, ami a szankciók között egyfajta *erősorrendet*, a *büntetések súlyosságát is kifejező rangsort* feltételez. A magyar szankciórendszerben a szabadságvesztés a legszigorúbb büntetési nem, ezt követi az ugyancsak személyi szabadság elvonásával járó elzárás.

Lehetséges összehasonlítási szempontok:

- ❖ eltérő tartam és tartam-meghatározás;
- ❖ végrehajtási fokozat;
- ❖ végrehajtás felfüggesztése;
- ❖ Visszaesői minőség;
- ❖ Összbüntetésbe-foglalás;
- ❖ feltételes szabadságra bocsátás;
- ❖ végrehajtási feltételek

eltérő tartam és tartam-meghatározás

- ❖ A szabadságvesztés generális minimuma 3 hónap, maximuma 20 év, illetve a Btk. 36. §-ában taxatíván megnevezett esetekben 25 év.

A tartam években és hónapokban kerül meghatározásra.

- ❖ Az elzárás generális minimuma 5 nap, maximuma 90 nap

A tartamot napokban kell meghatározni.

végrehajtási fokozat

- ❖ A végrehajtási fokozat megjelölésének feladata szabadságvesztés kiszabása esetén kötelező. Ennek mellőzésére akkor kerülhet sor, ha a bíróság a kiszabott közérdekű munkát, illetőleg a pénzbüntetést változtatja át szabadságvesztésre.
- ❖ Elzárás kiszabása esetén a bíróság *nem rendelkezik a végrehajtási fokozatról*, azt a végrehajtás során fogház fokozatban letöltöttnek kell tekinteni.

végrehajtás felfüggesztése

- ❖ A 2 évet meg nem haladó tartamú szabv. végrehajtása felfüggeszthető.

végrehajtás felfüggesztése: A feltételes elítélés azon formája, amikor a bíróság a bűnösség megállapítása mellett kiszabja a büntetést, de annak végrehajtását próbaidőre elhalasztja. Ha a próbaidő sikeresen eltelik, a kiszabott büntetés végrehajthatósága megszűnik.

- ❖ Elzárás esetén nincs lehetőség a végrehajtás felfüggesztésére, tekintettel arra, hogy a feltételes elítélés ezen formája a büntetési nemek közül csak a szabadságvesztés esetén alkalmazható [Btk. 85. § (1) bek.].

Visszaesői minőség

- ❖ A szabadságvesztés meghatározott törvényi feltételek fennállása esetén visszaesői minőséget eredményezhet.

visszaeső: a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig 3 év még nem telt el

- ❖ Az elzárás nem eredményez visszaesői minőséget..

Összbüntetésbe-foglalás

- ❖ Végrehajtandó szabadságvesztés esetén összbüntetés foglalás lehetséges.

összbüntetés: Az elkövető valamennyi bűncselekményét a legelső marasztaló határozat kihirdetését megelőzően követte el, de halmazati büntetés kiszabására valamilyen okból mégsem került sor. Az összbüntetésbe foglalás feltétele, hogy az elkövető bűncselekményeit külön-külön eljárásban bírálják el és valamennyi jogerős ítélet végrehajtandó szabadságvesztést szabjon ki a terheltre

- ❖ Elzárásnál nincs lehetőség összbüntetésbe foglalásra, mivel az csak végrehajtandó szabadságvesztésekhez köthető.

feltételes szabadságra bocsátás

- ❖ Szabadságvesztésnél a feltételes szabadságra bocsátás elvi és gyakorlati lehetősége adott határozott és életfogytig esetén is.
- ❖ Elzárásnál nincs lehetőség feltételes szabadon bocsátásra, azaz a teljes ítéleti tartamot ki kell tölteni.

végrehajtási feltételek

❖ Az elzárásnál kedvezőbbek a végrehajtási feltételek. Így például az elzárásra ítélt havonta legalább két alkalommal fogadhat látogatót (szemben a szabadságvesztésre ítélték egyszeri lehetőségével), csomagot hetente kaphat (szemben a szabadságvesztésre ítélték havi legalább egyszeri lehetőségével) és heti 4 óra kimaradásra mehet, melynek tartama az elzárásba beleszámít. Jutalomként rendkívüli kimaradásban is részesíthető, ami beleszámít az elzárás tartamába. Az alkalmazható végrehajtási fenytések közül a magánelzárás szabályai is kedvezőbbek az elzárásra ítélték esetén: a magánelzárás maximum 5 nap tartamú lehet, míg szabadságvesztés-büntetés esetén a legenyhébb fogház fokozatban 10 napig terjedhet, illetve akkor lehet 5 nap tartamú, ha az elítélt dolgozik [Bv. tv. 169. § (1) bek.]. A kötelezettségeket tekintve nem érvényesül például munkavégzési kötelezettség, nem kötelezhető formaruha viselésére, nem köteles magát gyógykezelésnek, illetve szükséges orvosi vizsgálatnak alávetni.

Önellenőrző kérdések

1. Mit értünk az alatt, hogy a szabadságelvonás nem egységes büntetési nem?
2. Mennyi az elzárás generális minimuma és maximuma?
3. Mennyi a szabadságvesztés generális minimuma és maximuma?

4. Nevezzen meg néhány eltérő vonást a szabadságvesztés és az elzárás között!
5. Hol kell végrehajtani az elzárást?

Kötelező tananyag:

JUHÁSZ Zsuzsanna: Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2020.

Ajánlott irodalom

TÓTH Mihály: Az új Btk. legfontosabb újításai, különös tekintettel a büntetési rendszerre. Ügyvédek Lapja 2013/5. 8-13. pp.